Krüptovara alane teabevahetus (DAC8/CARF)

Alates 2026. aastast peavad aruandekohustuslikud krüptovarateenuse osutajad koguma andmeid krüptovara kasutajate ja nende tehingute kohta ning esitama need Maksu- ja Tolliametile. Esimene deklaratsioon tuleb esitada 2026. aasta andmetega hiljemalt **30. juunil 2027**.

Teabevahetuse eesmärk on suurendada krüptovaratehingute maksualast läbipaistvust ja tõhustada rahvusvahelist koostööd maksukohustuste täitmise tagamisel. Euroopa Liidus toimub teabevahetus DAC8 direktiivi alusel. Laiema rahvusvahelise teabevahetuse aluseks on OECD krüptovara aruandluse raamistik CARF (*Crypto-Asset Reporting Framework*).

Eestis reguleerivad krüptovara teabe kogumist ja esitamist maksualase teabevahetuse seaduse **1[2]. peatükk** ja **§ 23[8]**.

Kes peavad andmeid esitama

Andmeid peavad esitama aruandekohustuslikud Eesti krüptovarateenuse osutajad, kes võimaldavad klientidel teha aruandekohustusega hõlmatud krüptovaratehinguid. Aruandekohustuse tekkimisel lähtutakse maksualase teabevahetuse seaduses ja direktiivi 2011/16/EL VI lisas sätestatud tingimustest.

Krüptovarateenustena käsitatakse Euroopa Liidu krüptovaraturgude määruses (MiCA) nimetatud teenuseid ning krüptovara laenamist ja panustamist. Aruandekohustus võib hõlmata ka teenuseosutajaid, kes ei tegutse MiCA määruse reguleerimisalas.

Seaduses sätestatud tingimustele vastav MiCA reguleerimisalast väljapoole jääv krüptovarateenuse osutaja peab end maksuhalduri juures registreerima enne teabe esitamise tähtaja möödumist. Täpsemad tingimused on **maksualase teabevahetuse seaduse §-s 8[16]**.

Kelle kohta andmeid kogutakse

Andmeid kogutakse aruandekohustusega hõlmatud füüsiliste ja juriidiliste isikute ning õiguslike moodustiste kohta, kes on Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi või muu teabevahetuse partnerriigi või -jurisdiktsiooni residendid. Seaduses nimetatud vabastatud isikute kohta aruandekohustus ei kehti.

Asjakohasel juhul tuleb tuvastada ka juriidilise isiku või õigusliku moodustise kontrollivad isikud ja nende maksuresidentsus.

Teenuseosutaja nõuab kliendilt residentsuse kinnitust ning rakendab aruandekohustusega hõlmatud kasutajate tuvastamiseks hoolsusmeetmeid. Nende klientide hulgast, kellega oli kliendisuhe olemas

31. detsembri 2025 seisuga, tuleb aruandekohustusega hõlmatud kasutajad tuvastada hiljemalt **1. jaanuariks 2027**. Nõuded on sätestatud **maksualase teabevahetuse seaduses**.

Milliste tehingute kohta andmeid esitatakse

Aruandekohustus hõlmab:

- ✓ krüptovara vahetamist tavavaluuta vastu ja vastupidi;
- ✓ ühe krüptovara vahetamist teise krüptovara vastu;
- ✓ krüptovara ülekandeid;
- ✓ kaupade ja teenuste eest krüptovaraga tasumise tehinguid, mille väärtus ületab 50 000 USA dollarit.

50 000 USA dollari suurune piirmäär puudutab kaupade ja teenuste eest tasumise tehinguid. See ei ole krüptovara vahetus- ega ülekandetehingute üldine aruandluspiirmäär.

Aruandekohustusest on välja jäetud seaduses nimetatud e-raha, keskpanga digitaalne raha ning krüptovara, mille puhul teenuseosutaja on usaldusväärselt kindlaks teinud, et seda ei saa kasutada maksevahendina ega investeerimiseks. Täpsem ulatus on sätestatud **maksualase teabevahetuse seaduse §-des 8[9] ja 8[10]**.

Kuidas ja millal andmed esitatakse

Krüptovara teave esitatakse Maksu- ja Tolliametile eelmise kalendriaasta kohta igal aastal **30. juuniks**. Esimest korda esitatakse andmed 2026. aasta kohta hiljemalt **30. juuniks 2027**.

Deklaratsioonid esitatakse Maksu- ja Tolliameti e-teenuste keskkonna kaudu elektrooniliselt XML-vormingus. Deklareeritava teabe puudumisel tuleb sellest Maksu- ja Tolliametit sama keskkonna kaudu elektrooniliselt teavitada.

Deklaratsioonide vormid ja esitamise kord on kehtestatud **rahandusministri 19. mai 2015. aasta määrusega nr 16**:

- ✓ CARF-i deklaratsiooni XSD-vorm ja abiskeemid on lisades 17–19;
- ✓ DAC8 deklaratsiooni XSD-vorm ja abiskeemid on lisades 20–22.

XML-failide koostamisel tuleb lähtuda vastava deklaratsiooni XSD-skeemist ja sellega seotud abiskeemidest.

Kuidas toimub rahvusvaheline teabevahetus

Maksu- ja Tolliamet edastab teabevahetusega hõlmatud välisriikide residentide andmed asjaomaste riikide pädevatele ametiasutustele ning saab välisriikidest andmeid Eesti residentide kohta. Teabevahetuseks kogutud ja saadud andmed on maksusaladus.

Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline teabevahetus toimub DAC8 alusel. Teiste partnerriikide ja -jurisdiktsioonidega toimub teabevahetus asjakohaste rahvusvaheliste kokkulepete alusel. Õiguslik alus on sätestatud **maksualase teabevahetuse seaduses**.

Lisainfo

Maksualase teabevahetuse seadus Rahandusministri määrus nr 16: deklaratsioonide vormid ja esitamise kord DAC8 direktiiv – nõukogu direktiiv (EL) 2023/2226 OECD krüptovara aruandluse raamistik CARF – reeglid ja kommentaarid (inglise keeles, PDF) Rahandusministeeriumi ülevaade maksualasest teabevahetusest

Viimati uuendatud 30.10.2026